

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

"РЎЙХАТГА ОЛИНДИ"

№ ВМ-343-53407-3.20

"1" июль 2003 й.

"ТАСДИҚЛАНДИ"

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус

таълим вазирлиги

"8" июль 2003 й.

**СЕКЬЮРИМЕТРИКА
фанидан
ДАСТУР**

Олий таълимнинг 340000 - "Бизнес ва бошқарув"

таълим соҳасидаги 5340700 - "Банк иши"

бакалавриат йўналиши учун

Тошкент - 2003

Тузувчи: доц. Шохаъзамий Ш. Ш.

Такризчилар: доц. Исмоилов А. С.,
доц. Исмоилов К.

Ушбу дастур Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги Қонунига, Кадрлар тайёрлаш миллий дастурига асосан ҳамда бакалавриятнинг 5340600 -"Молия" ва 5340700 – "Банк иши" таълим йўналишлари бўйича Давлат Таълим Стандартлари талаблари доирасида тайёрланган. Дастурда фаннинг назарий, услубий ва амалий асослари ҳамда мавзулари етарли даражада ёритилган. Дастур доирасида фанни ўрганиш замонавий педагогик, ўқув-услубий, илмий ва амалий технологияларга асосланади.

Настоящая программа подготовлена на основе Закона Республики Узбекистан "Об образовании", Национальной программы подготовки кадров и требований Государственных Образовательных Стандартов для образовательных направлений бакалавриата 5340600 – "Финансы" и 5340700 – "Банковское дело". В программе в достаточной мере освещены теоретические, методологические и практические основы, а также темы дисциплины. Изучение дисциплины в рамках программы основывается на современных педагогических, учебно-методических, научных и практических технологиях.

Дастур Тошкент Молия институти Илмий Кенгашида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2003 йил 25 апрель 9-сонли баённома).

Дастур Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий ўқув юртлариаро илмий-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мажлисида муҳокама қилинган ҳамда нашрга тавсия этилган (2003 йил 1 июль 37-сонли мажлис баёни).

1. СЎЗ БОШИ

Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги Қонуни ва Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурида ҳар томонлама етук, баркамол кадр-мутахассисларни тайёрлаш ишлари давлат сиёсатининг устувор йўналиши деб ҳисобланади. Амалдаги Давлат Таълим Стандарти асосида тайёрланган дастур "Корпоратив бошқариш" фанининг назарий, услубий ва амалий мавзулари ҳамда масалаларини ўз ичига олган бўлиб, фанни ўрганишнинг замонавий педагогик, ўқув-услубий, илмий ва амалий технологияларга асосланади. Дастур 5340600-"Молия" ва 5340700

– "Банк иши" йўналишидаги бакалавриатура талабаларини ўқитишга мўлжалланган.

Ўқитишнинг мақсади ва вазифалари, ҳамда бошқа фанлар билан ўзаро боғлиқлиги

Ўқитишнинг мақсади бўлиб, талабаларга секьюриметрика соҳасидаги фаолиятнинг умумлаштирилган назарий, методологик ва амалий билим ҳамда кўникмаларини бериш ҳисобланади.

Ўқитишнинг вазифаси - қўйилган мақсад доирасида талабаларга секьюриметрика асосларини ўргатишдир. Бу вазифа мавжуд жаҳон ва Ўзбекистон Республикаси тажрибалари асосида амалга оширилади.

"Секьюриметрика" фани бакалавриатуранинг 5340600-"Молия" ва 5340700 – "Банк иши" таълим йўналишларининг танлов фани бўлиб, бу фан кўрсатилган йўналишлар доирасидаги бошқа фанларга асосланади ва улар билан узвий боғланган.

"Секьюриметрика" фани доирасида талабалар билимига, укувига ва кўникмасига қуйиладиган талаблар

Талабалар фанни ўрганиш натижасида фанни ўқитишдан кўзланган мақсад ва вазифаларга эришишлари лозим, шу доирада олган билимларини, укувларини ва кўникмаларини илмий-тадқиқот ва амалий-ишлаб чиқариш фаолиятларида кўрсатилган таълим йўналиши бўйича Давлат Таълим Стандартларида талаб қилинганидек самарали қўллай олишлари керак.

Фанни ўқитишдаги янги технологиялар

Талабаларга замонавий усулда фанни ўргатиш ва уларнинг билимини баҳолаш учун қуйидаги технологиялар ва материаллардан фойдаланилади:

- талабаларни аудиторияда ва аудиториядан ташқарида ўқитишнинг, мустақил таълимнинг илғор педагогик усуллари;
- ўқитишнинг техник воситалари, ўқув фильмлари, слайдлар, дидактик материаллар, плакатлар, тестлар, амалий масалалар, иш ўйинлари, кўргазмали қуроллар, электрон шаклдаги материаллар, статистик ахборот, тарқатма ўқув материаллари, методик кўрсатмалар, янги дарсликлар, маъруза матнлари, монографиялар;
- тегишли қонуний ва меъёрий ҳужжатлар;
- фан бўйича халқаро ва Ўзбекистон тажрибасига оид тегишли материаллар;
- компьютер-ахборот технологиялари, махсус дастурлари ва ИНТЕРНЕТ ёрдамида фанга тегишли билим ва материаллар;

- талабалар билимини мунтазам жорий, оралиқ ва якуний баҳолашда сўров, рефератлар ёзиш, тест-текширув, амалий масалалар ечиш усулларидан фойдаланиш;
- иқтидорли талабаларга фан доирасида чуқуррок, қўшимча ва мустақил ишлашлари учун шароитлар яратиб бериш;
- мутахассисларнинг секьюриметрика буйича илмий мақолалари, услубий ишлари, молия бозори (МБ) ва қимматли қоғозлар бозори (ККБ) бўйича расмий ахборот бюллетенлар ва ҳисоботлар.

Фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмалар

"Секьюриметрика" фани бакалавриатуранинг 5340600-"Молия" ва 5340700-"Банк иши" таълим йўналишларида VIII семестр давомида танлов фан сифатида ушбу дастурга асосан ўқитилади.

Фанни ўқитиш мобайнида ушбу дастурнинг фанни ўқитишдаги янги технологиялар бандида келтирилган материаллар ва технологиялар услубий кўрсатмалар сифатида қабул қилиниши мумкин.

Фанни ўрганиш маъруза ва амалий машғулот шаклида аудиторияда ўтиш усули билан амалга оширилади. Талабалар аудиторияда олган назарий ва амалий билимларини мустақамлаши учун мустақил таълим билан шуғулланадилар ҳамда уй вазифаларини бажарадилар. Уларнинг олган билимларини назорат қилиб боришнинг тест-синов, жорий, оралиқ ва якуний баҳолаш усуллари қўлланилади. Ўқув жараёни рейтинг тизими асосида ташкил қилинади ва унинг натижаси ўқитувчилар томонидан баҳоланади.

Умумий ва ўқув ишлари турлари бўйича ҳажми

Ўқув режада "Секьюриметрика" фанига жами 40 соат ҳажмда вақт ажратилган. Шундан, 20 соат маъруза, 20 соат амалий аудитория машғулотларига, 20 соат мустақил таълимга ажратилган. Маъруза ва амалий машғулот ўқитувчилар раҳбарлигида аудиторияда ўтказилади.

2. ФАН ДАСТУРИ

Маъруза машғулотларининг намунавий мавзуси

Секьюриметриканинг назарий асослари

Секьюриметриканинг предмети, илмий асослари ва инструментарийси. *Унинг эконометрия, иқтисодий таҳлил, квалиметрия, сифатни бошқариш, иқтисодий (молиявий) статистика, фундаментал ва техник таҳлил каби илмий соҳалар*

(йўналишлар) билан боғлиқлиги ва фарқи. Секьюриметриканинг комплекслилиги ва системавийлилиги.

Секьюриметриканинг шаклланиш тарихи ва ривожланиш истиқболлари, шарт-шароитлари, иқтисодиётдаги ва молия бозоридаги (қимматли қоғозлар бозоридаги) ўрни ва роли. Унинг мазмуни, объектлари ва вазифаси, методи ("Юқоридан пастга" ва "пастдан юқорига" йўналишлари бўйича ҳамда портфелли таҳлил бўйича ёндашувларга асосланган методлар). Секьюриметрик ўлчаш, таҳлил ва баҳолашнинг моделлари, методлари ва усуллари таснифи ва тавсифи.

Секьюриметриканинг таъминоти

Секьюриметриканинг молиявий-иқтисодий ахборот таъминоти. Таъминот тизими, унинг манбалари ва шакллари. Секьюриметриканинг ҳуқуқий-меъёрий ва институционал таъминоти. Таъминот тизими, ундаги қонуний-меъёрий ҳужжатлар, стандартлар, профессионал ахлоқ ва фаолият кодекси, институтлар. *Ўзбекистон қимматли қоғозлар бозорида секьюриметриканинг таъминоти.*

Фундаментал таҳлилга асосланган микро-секьюриметрик ёндашув

"Пастдан юқорига" йўналиши бўйича ёндашув – микро-секьюриметриканинг методи. Қимматли қоғозларнинг фундаментал таҳлили (Грэм ва Додд усули). Бу усулнинг микро-секьюриметрик ёндашувнинг таркибий қисмларидан бири эканлиги. *Қимматли қоғозларнинг ички нарҳини баҳолаш. Тўлиқ баҳоланмаган ва қайта баҳоланган қимматли қоғозлар. Қимматли қоғозларнинг ички нарҳларини уларнинг бозор нарҳига таъсири ва у билан боғлиқлиги. Эмитентлар ва уларнинг қимматли қоғозлари рейтинглари. Ўзбекистонда микро-секьюриметрик методни қўлланилиши хусусиятлари ва муаммолари.*

Техник таҳлилга асосланган маркет-секьюриметрик ёндашув

"Юқоридан пастга" йўналиши бўйича ёндашув – маркет-секьюриметриканинг методи. Қимматли қоғозларнинг техник таҳлили усули. Бу усулнинг маркет-секьюриметрик ёндашувнинг таркибий қисмларидан бири эканлиги. *Қимматли қоғозларнинг бозор нарҳини ва рискини баҳолаш. Бетта-коэффициент. Қимматли қоғозларнинг биржавий ва биржадан ташқари курслари, индекслари. Қимматли қоғозларнинг бозор нарҳларини уларнинг ички нарҳига таъсири ва у билан боғлиқлиги. Ўзбекистонда маркет-секьюриметрик методнинг қўлланилиши муаммолари ва истиқболлари.*

Портфел таҳлиliga асосланган портфел-секьюриметрик ёндашув

Портфел таркибидаги қимматли қоғозларнинг математик-статистик ўзаро боғлиқлигини таҳлил қилиш билан боғлиқ портфелли таҳлилга асосланган ёндашув – портфел-секьюриметриканинг методи. Қимматли қоғозларни портфелли таҳлил усуллари ва моделлари (Капитал активларни баҳолаш модели (математик ва график). Марковитц модели. Шарпнинг индекс модели. Текисланган нарх модели. Факторли моделлар ва бошқа моделлар). *Ўзбекистонда портфел-секьюриметрик методнинг қўлланилиши муаммолари ва истиқболлари.*

3. АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАРНИНГ МАВЗУЛАРИ

Секьюриметриканинг назарий асослари

Секьюриметриканинг предмети, илмий асослари ва инструментарийси.* Унинг эконометрика, иқтисодий таҳлил, квалиметрия, сифатни бошқариш, иқтисодий (молиявий) статистика, фундаментал ва техник таҳлил каби илмий соҳалар (йўналишлар) билан боғлиқлиги ва фарқи. Секьюриметриканинг комплекслиги ва системавийлиги.

Секьюриметриканинг шаклланиши тарихи ва ривожланиши истиқболлари, шарт-шароитлари, иқтисодиётдаги ва молия бозоридаги (қимматли қоғозлар бозоридаги) ўрни ва роли. Унинг мазмуни, объектлари ва вазифаси, методи ("Юқоридан пастга" ва "пастдан юқорига" йўналишлари бўйича ҳамда портфелли таҳлил бўйича ёндашувларга асосланган методлар).* Секьюриметрик ўлчаш, таҳлил ва баҳолашнинг моделлари, методлари ва усуллари таснифи ва тавсифи.

Секьюриметриканинг таъминоти

Секьюриметриканинг молиявий-иқтисодий ахборот таъминоти.* Таъминот тизими, унинг манбалари ва шакллари.

Секьюриметриканинг ҳуқуқий-меъёрий ва институционал таъминоти.* Таъминот тизими, ундаги қонуний-меъёрий ҳужжатлар, стандартлар, профессионал ахлоқ ва фаолият кодекси, институтлар. Ўзбекистон қимматли қоғозлар бозорида секьюриметриканинг таъминоти.

Фундаментал таҳлилга асосланган микро-секьюриметрик ёндашув

"Пастдан юқорига" йўналиши бўйича ёндашув – микро-секьюриметриканинг методи. Қимматли қоғозларнинг фундаментал таҳлили (Грэм ва Додд усули).* Бу усулнинг микро-секьюриметрик ёндашувнинг таркибий қисмларидан бири эканлиги. Қимматли қоғозларнинг ички нарҳини баҳолаш. Тўлиқ баҳоланмаган ва қайта баҳоланган қимматли қоғозлар. Қимматли қоғозларнинг ички нарҳларини

уларнинг бозор нархига таъсири ва у билан боғлиқлиги. Эмитентлар ва уларнинг қимматли қоғозлари рейтинглари.* Ўзбекистонда микро-секьюриметрик методнинг қўлланилиши хусусиятлари ва муаммолари.

Техник таҳлилга асосланган маркет-секьюриметрик ёндашув

"Юқоридан пастга" йўналиши бўйича ёндашув – маркет-секьюриметрикнинг методи. Қимматли қоғозларнинг техник таҳлили усули.* Бу усулнинг маркет-секьюриметрик ёндашувнинг таркибий қисмларидан бири эканлиги. Қимматли қоғозларнинг бозор нархини ва рискин баҳолаш.* Бетта-коэффициент.* Қимматли қоғозларнинг биржавий ва биржадан ташқари курслари, индекслари.* Қимматли қоғозларнинг бозор нархларини уларнинг ички нархига таъсири ва у билан боғлиқлиги. Ўзбекистонда маркет-секьюриметрик методи қўлланилиши муаммолари ва истиқболлари.

Портфел таҳлиliga асосланган портфел-секьюриметрик ёндашув

Портфел таркибидаги қимматли қоғозларнинг математик-статистик ўзаро боғлиқлигини таҳлил қилиш билан боғлиқ портфелли таҳлилга асосланган ёндашув – портфел-секьюриметрикнинг методи. Қимматли қоғозларни портфелли таҳлил усуллари ва моделлари (Капитал активларни баҳолаш модели (математик ва график). Марковитц модели. Шарпнинг индекс модели. Текисланган нарх модели. Факторли моделлар ва бошқа моделлар).* Ўзбекистонда портфел-секьюриметрик методи қўлланилиши муаммолари ва истиқболлари.

4. ТАВСИЯ ЭТИЛГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА-НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ, ЎҚУВ ФИЛЬМЛАРИ ВА БОШҚА ДИДАКТИК МАТЕРИАЛЛАР

Ушбу дастурнинг фанни ўқитишдаги янги технологиялар, фанни ўқитиш семестрлари ва услубий кўрсатмаларнинг тегишли бандлари ҳамда керакли ташкилотларнинг сайт ва электрон почталаридан фойдаланиш мумкин. Бунда сайт ва электрон почталар кафедра томонидан янгиланиб берилиб борилиши мумкин.

Тавсия этиладиган сайтлар

1. Фонд биржаларининг халқаро федерацияси <http://www.fibv.com/>
2. Қимматли қоғозлар бўйича комиссияларнинг халқаро ташкилоти <http://www.iosco.org/>
3. АҚШ Қимматли қоғозлар ва биржалар бўйича комиссияси <http://www.sek.gov/>
4. Европа иттифоқи директиваларининг тўлиқ матни <http://www.europa.eu.int/>

5. Франциянинг биржавий операциялари бўйича комиссияси <http://www.cob.fr/>
6. Италиянинг фонд бозори бўйича комиссияси CONSOB <http://www.consob.it/>
7. Испаниянинг фонд бозори бўйича миллий комиссияси CNMV <http://www.cnmv.es/>
8. Австралиянинг қимматли қоғозлар ва инвестициялар бўйича комиссияси ASIC <http://www.asic.gov.au/>
9. Ўзбекистон Республикаси Давлат Марказий Депозитарийси <http://www.deponet.uz/>
10. "Тошкент" РФБ <http://www.uzse.com/>
11. Ўзбекистон Республикаси Давлат Мулки Қўмитаси қошидаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Маркази <http://www.atm.uz/>
12. Журнал "Рынок ценных бумаг" (РФ) <http://www.rcb.ru/>
13. ОЭСР <http://www.oecd.org/>
14. Европа инвестиция банки European Investment Bank <http://www.eib.org/>
15. Европа тикланиш ва тараққиёт банки European Bank for Reconstruction and Development <http://www.ebrd.com/>
16. Европа ва Осиё мамлакатлари фонд биржалари Федерацияси Federation of Euro-Asian Stock Exchanges <http://www.feas.org/>
17. Европа фонд биржалари Федерацияси Federation of European Stock Exchanges <http://www.fese.be/>
18. Шимолий Америка фонд биржалари Федерацияси Federacion Iberoamericana de Bolsas de Valores <http://www.fiabv.org/>
19. Меррил Линч Merrill Lynch <http://www.ml.com/>
20. Морган Стэнли Morgan Stanley <http://www.ms.com/>
21. Джи. Пи. Морган J.P.Morgan & Co. <http://www.jpmorgan.com/>
22. Буюк Британия, Молиявий хизматлар бўйича Кенгаш The Financial Services Authority <http://www.fsa.gov.uk/>
23. Германия, Қимматли қоғозлар ва фьючерслар бўйича Комиссия Bundesaufsichtsamt für den Wertpapierhandel <http://www.bawe.de/>
24. Гонконг, Қимматли қоғозлар ва фьючерслар бўйича Комиссия Securities and Futures Commission <http://www.hksfc.org.hk/>
25. ХХР, Хитой фонд бозори бўйича Комиссия China Securities Regulatory Commission <http://www.csrc.gov.cn/>
26. Малайзия, Қимматли қоғозлар бўйича Комиссия Securities Commission <http://www.sc.com.my/>

27. Россия Федерацияси, Қимматли қоғозлар бўйича Федерал комиссия
<http://www.fedcom.ru/>
28. Япония Молия Вазирлиги <http://www.mof.go.jp/>

Рейтинг агентликлари:

29. Moody's Investors Service <http://www.moody.com/>
30. Standard & Poor's <http://www.standardpoor.com/>
31. Fitch IBCA <http://www.fitchibca.com/>
32. Duff & Phelps Credit Rating Co. <http://www.dcrco.com/>

Илмий тадқиқот ташкилотлари ва консалтинг фирмалари:

33. Брайан Тэйлор тадқиқотлари Global Financial Data <http://www.globalfindata.com/>
34. Иқтисодий тадқиқотлар Миллий бюроси (АҚШ) National Bureau of Economic Research <http://www.nberws.nber.org/papersbyprog/>
35. Акциялар Немис институти Deutsches Aktieninstitut e.V. <http://www.dal.de/>
36. Internet Trading Group <http://www.internettrading.ru/>

Ахборот агентликлари:

37. Dow Jones Co. <http://www.dowjones.com/>
38. Reuters <http://www.reuters.com/>
39. Telestock <http://www.teleserv.co.uk/>

5. ЎЗЛАШТИРИШ НАЗОРАТИ

Ушбу фан бўйича ўқув режада жами 40 соат ажратилган бўлиб, шундан 20 соатмаъруза, 20 соат амалийиш, 20 соат мустақил таълим. Ўқув жараёнида вомида талаба тўплаши мумкин бўлган максимал балл 40 га тенг бўлиб, шундан жорий баҳолашга 16 балл, оралиқ баҳолашга 12 балл ва якуний баҳолашга 12 балл ажратилади. "Ёзма иш" вариантлар бўйича тузилиб, у ўқув дастурига тўлиқ мос келиши таъминланади ва талабаларнинг ўзлаштириш даражаси рейтинг тизими асосида баҳоланади.

Жорий ва оралиқ баҳолаш турлари учун фанга белгиланган баллар миқдори ўқув режаси бўйича ҳар семестрда ажратилган соатнинг 70 фоизи доирасида белгиланади. Ўқитилаётган фанга маъсул бўлган кафедранинг қарори билан мавзуларнинг мураккаблиги ва зарурийлигига қараб баллар қуйидаги кўрсаткичлар бўйича аниқланади:

- талабанинг ўқув жараёнидаги давомати ва фаоллиги;
- амалий машғулотларга тайёргарлик даражаси;
- фан бўйича қонуний ва меъёрий ҳужжатларни конспектлаши;
- кафедра томонидан белгиланган мавзулар бўйича реферат ёзиши;
- мустақил таълим доирасида берилган назорат ишларини бажариши.

Жорий ва оралиқ баҳолаш турлари "Ёзма иш" усулида ёки бошқа усулларда (оғзаки, тест, химоя ва ҳоказо) ҳам ўтказилиши мумкин.

Яқуний баҳолашда фан бўйича дастур тўла ўтилгандан сўнг бакалавриатура талабасининг билими баҳоланади. Яқуний баҳо турига ажратилган баллар миқдори ўқув режасида фанга ажратилган соатнинг 30 фоизи миқдорида белгиланади. Фан бўйича яқуний баҳолаш босқичи белгиланган тартибда "Ёзма иш" усулида ўтказилади.

Олий таълим муассасаси фанлар учун баҳолаш турларининг ҳар бири бўйича рейтинг балларини ҳисоблаш механизмини ишлаб чиқади ва услубий кенгашда тасдиқлайди.

"Ёзма иш" вариантларини баҳолаш мезонлари кафедра мажлиси баённомалари билан тасдиқланади.

6. АДАБИЁТЛАР

Асосий адабиётлар

1. Каримов И.А. Ўзбекистон XXI асрга интилмоқда: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари. -Т.: Ўзбекистон, 1999.
2. Каримов И.А. Иқтисодий эркинлаштириш ва ислохотларни чуқурлаштириш - энг муҳим вазифамиз. -Т.: Ўзбекистон, 2000.
3. Сидни Коттл, Роджер Ф.Мюррей, Франк Е.Блок. Анализ ценных бумаг Грэма и Додда. -М.: ЗАО "Олимп-Бизнес". -2000.
4. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: Пер. с англ. -М.: ИНФРА-М, 1999.
5. Ван Хорн Дж. К. Основы управления финансами: Пер. с англ./Гл. ред. Серии Я.В. Соколов. -М.: Финансы и статистика, 1996.
6. Биржевое дело: Учебник / Под. ред. В.А. Галанова, А.И. Басова. – М.: Финансы и статистика, 1998.
7. Тьюлз Р., Бредли Э., Тьюлз Т. Фондовый рынок – 6-е изд.: пер. с англ. – М.: ИНФРА-М, 1997.

Қўшимча адабиётлар

1. Алексеев В.А. Рынок ценных бумаг – М.: Финансы и статистика, 1993.
2. Абдуллаев Ё., Шохазамий Ш.Ш. Қимматли қоғозлар.100 савол ва жавоб – Т.: Мехнат, 1997.
3. Бутиков И.Л. Қимматли қоғозлар бозори. – Т.: Консаудитинформ, 2001.
4. Шохазамий Ш.Ш. ва бошқалар. Тадбиркор қимматли қоғозлар бозорида. – Т.: Адолат, 2002.
5. Шохазамий Ш.Ш. и др. Предприниматель на рынке ценных бумаг - Т.: Адолат, 2002.
6. Шохазамий Ш.Ш. Акция ва Сиз оладиган фойда. -Т.: Молия, 2003.
7. Информационные бюллетени "Рынок ценных бумаг", Агенства "Консаудитинформ".
8. Рынок ценных бумаг и его финансовые институты: Учеб. пос. / Под. ред. В.С. Торкановского, - С-Пб.: АО Комплект, 1994.